

Перелік посилань:

1. Гончарук С.М. Система контролю якості аудиторських послуг та необхідність її вдосконалення. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018 р. № 4 (16). С. 222-229.
2. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 01.10.2018 р. №2258-VII (зі змінами).
3. Звіт з моніторингу якості ринку аудиторських послуг та конкуренції 2019–2020 роки. URL: <https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/Звіт-про-моніторинг.pdf> (дата звернення: 05.04.2023).
4. Звіт про діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за 2021 рік. URL: https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/zvit2020_ukr.pdf (дата звернення: 12.05.2023).
5. Офіційний сайт Аудиторської палати України. Електронний ресурс – <https://www.apu.com.ua/> (дата звернення: 12.05.2023).
6. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apob.org.ua/> (дата звернення: 12.05.2023).
7. Разборська О. О., Пудкалюк Х. О. Якість аудиторських послуг в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. № 4 (Том 28). С. 67-75.
8. Цімох К. В., Радіонова Н. Й. Сучасні тенденції розвитку аудиторської діяльності в Україні. *Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу* : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Київ, 25 березня 2021 р. / упор. О. В. Ольшанська. Київ : КНУТД, 2021. С. 310-312.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПІДПРИЄМСТВА

Рочева Г.В., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Хорошилова І.О., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Організація обліку фінансових результатів одна з основних частин діяльності підприємства, як наслідок під час ведення господарської діяльності важливе місце посідає правильний облік, розподіл, калькуляція та управління витратами підприємства. Від витрат безпосередньо залежить

кінцевий фінансовий результат суб'єкта господарювання. Правильна організація обліку витрат та методика управління ними стануть запорукою оптимізації процесу господарської діяльності.

Термін «витрати» має безліч трактувань, як законодавчих, так і наукових, оскільки їх досліджують не одне століття. Це досить важлива та складна економічна категорія, що має суттєвий вплив на фінансовий результат підприємства та дає змогу оцінити ефективність його роботи.

Слід пам'ятати, що витрати відображаються в бухгалтерському обліку на момент їх виникнення, якщо їх оцінка може бути достовірно визначена у момент виплати активу або збільшення зобов'язання, які спричинюють зменшення власного капіталу підприємства.

Основним нормативним документом, який визначає правила обліку та розподілу витрат є П(С)БО 16 «Витрати». При цьому, найважливішими елементами є собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати та інші витрати, що відображаються у Звіті про фінансові результати підприємства. Для наочності на рис. 1 відображено їх коротку характеристику.

Задля досягнення стратегічних цілей, підприємствам постійно необхідно приймати ефективні управлінські рішення, в тому числі й щодо майбутніх витрат. Головну роль при цьому відіграють кваліфіковані працівники, від яких залежить правильність та достовірність обліку, оцінки, планування та прогнозування витрат. Для цього існує багато методик, як вітчизняних, так і зарубіжних.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	<p>відображається виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) визначається згідно з П(С)БО 9 "Запаси", П(С)БО 16 "Витрати", П(С)БО 30 "Біологічні активи".</p> <p>У рядку 2050 в дужках відображаються обороти за Кт 90 в кореспонденції з Дт 791</p>
Адміністративні витрати	<p>відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства</p> <p>У рядку 2130 в дужках відображаються обороти за Кт 92 в кореспонденції з Дт 791</p>
Витрати на збут	<p>відображаються витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), - витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламу, доставку продукції споживачам тощо</p> <p>У рядку 2150 в дужках відображаються обороти за Кт 93 в кореспонденції з Дт 791</p>
Інші операційні витрати	<p>відображаються:</p> <ul style="list-style-type: none"> • собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття; • відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості відповідно до П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість"; • втрати від знецінення запасів; • втрати від операційних курсових різниць; • визнані економічні (фінансові) санкції; • відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, а також усі інші витрати, що виникають в процесі операційної діяльності (крім витрат, що включаються до собівартості) <p>У рядку 2180 в дужках відображаються обороти за Кт 94 в кореспонденції з Дт 791</p>
Фінансові витрати	<p>відображаються витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 "Фінансові витрати"</p> <p>У рядку 2250 в дужках відображаються обороти за Кт 95 в кореспонденції з Дт 792</p>
Інші витрати	<p>відображаються: собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, які виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства</p> <p>У рядку 2270 в дужках відображаються обороти за Кт 97 в кореспонденції з Дт 793</p>

Рис. 1. Елементи витрат, що відображаються у Звіті про фінансові результати

Сучасні підприємства в залежності від розмірів, виду діяльності чи кількості працівників мають можливість самостійно обрати для себе найбільш ефективні методи обліку витрат, калькулювання собівартості та управління витратами в цілому, що стане запорукою успішного ведення господарської діяльності, і, як наслідок, покращення економічного становища в країні, за рахунок створення нових робочих місць, відрахувань до бюджету податків та зборів, збільшення соціальної відповідальності тощо.

Перелік посилань:

1. Хом'як Р. Л. Бухгалтерський облік та оподаткування: навч. посібник. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2008. 1112 с.
2. Безверхий К. В. Особливості удосконалення фінансової звітності щодо відображення непрямих витрат діяльності підприємства. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. Житомир. 2014. № 3. С. 40–42.
3. Губарик О. М. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв. 2016. Вип. 14. С. 932-936.